

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti követelményei

I. A piros színnel kiemelt követelmények az I. félévi osztályozó vizsga követelményei

II. A piros és fekete színnel jelölt követelmények összességében a tanév végi osztályozó vizsga követelményei

8. évfolyam

Magyar irodalom

1. A tanuló legyen képes a szövegértő olvasásra, az olvasott szöveg tartalmának elmondására lényegkiemeléssel.
2. Tudja elmondani, hogy mit tanultunk irodalomból 8. osztályban, vagyis felsorolni az írók költők nevét, tudjon említeni 8.-ban tanult irodalmi alkotásokat.
3. Tudja az irodalmi műfajokat műnemek szerint elrendezni, ismerje a következő fogalmakat: líra, epika, dráma, dal, elégia, epigrama, regény, novella, ballada, óda.
4. Ismerje a következő költők életét vázlatosan, a tk.-ben lévő szöveg alapján: Ady Endre, Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós.
5. Ismerje a következő fogalmakat: leoninus, fejlődésregény, dráma /tragédia, komédia/.
6. Tudjon 3 idén tanult költeményt. (szabadon választható)
7. Tudja elmondani Móricz Zsigmond: Hét krajcár című novellájának tartalmát.
8. Ismerje Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig c. regényének tartalmát, ismerje a szereplők nevét, ugyanígy Tamási Áron: Ábel a rengetegben c. regényét. (Segítség: tk. szövege)
9. Tudjon az idén tanult irodalmi alkotásokról 2-3 mondatot mondani.

(8. osztályos tananyag: a 3. pontban felsorolt írók, költők élete. Versek: **Ady Endre: A fekete zongora,**

El a faluból, Hazamegyek a falumba, A föl-földobott kő, Lédával a bálban, Őrizem a szemed. Móricz Zsigmond: Hét krajcár, Légy jó mindhalálig, Babits Mihály: Új leoninusok, Hazám, Kosztolányi Dezső: A szegény kisgyermek panasza, Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú, Juhász Gyula: Milyen volt

..., Anna örök, József Attila: Tiszta szívvel, Curriculum vitae, Istenem, Radnóti Miklós: Tétova óda,
Nem tudhatom, Erőltetett menet, Tamási Áron: Ábel a rengetegben)

Magyar nyelv

HELYESÍRÁS

1. Írása legyen olvasható és rendezett.
2. Diktálás után írt szövegben legyen képes a hibáit javítani.
3. Az alapvető és gyakran használt tulajdonneveket (saját adatai) írja hibátlanul. (Gyakorlásra használható: tankönyv szövegei, a mf. feladatai, a tanév során használt füzetek!)

1. Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten.
2. Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén.
3. Tudja megkülönböztetni az egyszerű és az összetett mondatokat.
4. Tudja elmondani az alárendelő összetett mondatok ismérveit, fajtáit, egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni.
5. Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot.
6. Írásképe legyen olvasható, áttekinthető
7. Tudjon szöveget leírni hallás után, 10-15 mondatot kb. 10 perc alatt. Írástempója legyen megfelelő. Az alapvető tulajdonneveket írja helyesen (saját adatai)
8. Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.
9. Tudjon önéletrajzot írni tanári segítséggel.
10. Ismerje az iskolai könyvtárat, tudjon benne eligazodni.
11. Rendelkezzen minimális nyelvtörténeti ismerettel: tudja felsorolni nyelvrokonainkat, tudja jellemezni a magyar nyelv természetét. (tk. szövegei alapján)
12. Legyen fogalma a nyelvjárásokról, a nyelvváltozatokról.
(Mindehhez segítség: tankönyv és a munkafüzet feladatai)

Történelem

A továbbhaladás feltételei az 8. évfolyam végén

- ? A tanuló tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani.
- ? Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején.

- ? Tudjon összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között.
- ? Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem fontos fordulópontjait, idejét.
- ? Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.
- ? Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani.
- ? Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit.
- ? Helytörténeti ismeretek birtokában környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a megismert történeti folyamatokban.

Az 1. félév minimumkövetelménye:

- ? **Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése**

Fogalmak: hidegháború, vasfüggöny, jóléti állam, piacgazdaság, szuperhatalom.

Személyek: Truman, Marshall, Hruscsov.

Topográfia: Szovjetunió, NSZK, NDK, Kína, Észak- és Dél-Korea, Észak- és Dél-Vietnam, Kuba, Közel-Kelet, Izrael, Palesztina.

Évszámok: 1946 (a fultoni beszéd), 1947 (a párizsi békék), 1948 (Izrael Állam megalakulása), 1949 (a NATO, az NDK és az NSZK megalakulása), 1953 (Sztálin halála), 1955 (a Varsói Szerződés), 1961 (Jurij Gagarin űrrepülése, a berlini fal felhúzása).

- ? **Magyarország a második világháború végétől az 1956-os forradalom és szabadságharc leveréséig**

Fogalmak: népbíróságok, államosítás, internálás, pártállam, ÁVH, kitelepítések, tervgazdaság, kollektivizálás, szövetkezet, tömegpropaganda,

Személyek: Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Mindszenty József, Nagy Imre, Kádár János.

Topográfia: Debrecen, Recsk, Hortobágy.

Évszámok: 1945. november (választások Magyarországon), 1946 (a második köztársaság és az új forint), 1947 (a kékcédulás választások, a párizsi béke), 1956. október 23. (a forradalom kitörése), 1956. november 4. (a forradalom leverésének kezdete).

- ? **A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása**

Fogalmak: tervgazdaság, piacgazdaság, beat-korszak, olajárrobbanás, atomkatasztrófa, mamutcégek, nemzetközi pénzvilág, csúcstechnológia.

Személyek: Brezsnyev, Kennedy, Reagan, Gorbacsov, II. János Pál.

Topográfia: Ukrajna, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Németország, Prága, Csernobil.

Évszámok: 1962 (a kubai rakétaválság), 1968 (a „prágai tavasz”, nyugati diáklázadások), 1989 (a berlini fal lebontása), 1991 (a Varsói Szerződés és a KGST felszámolása, a Szovjetunió felbomlása), 1991-1999 (a délszláv háború), 1991-2004 (Jugoszlávia felbomlása), 1993 (Csehszlovákia szétválása, Csehország és Szlovákia létrejötte), 1999 (Jugoszlávia NATO bombázása).

? A Kádár-korszak jellemzői

Fogalmak: munkásörtség, amnesztia, háztáji, pártállam, szamizdat, demokratikus ellenzék. konszolidáció, népfelkelés, puha diktatúra,

Személyek: Kádár János.

Topográfia: Salgótarján, Szászhalmabatta, Bős-Nagymaros, Monor, Lakitelek.

Évszámok: 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése), 1968 (az új gazdasági mechanizmus), 1985 (a monori találkozó), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1989 (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése, a harmadik köztársaság kikiáltása).

? Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése

Fogalmak: multikulturalizmus, terrorizmus, migráció, integráció, euró, internet, tömegkommunikáció.

Topográfia: az EU tagállamai.

Évszámok: 1992 (a maastrichti szerződés aláírása), 1995 (a schengeni egyezmény életbe lépése), 2002 (az euró bevezetése), 2001. szeptember 11. (terrortámadások az Egyesült Államokban), 2004 (tíz új tagállam csatlakozik az EU-hoz, közöttük Magyarország is).

? Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon

Fogalmak: privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus, demokratikus intézményrendszer, jogállam.

Személyek: Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc.

Topográfia: Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Várvidék (Burgenland).

Évszámok: 1990 (szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távozása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).

? Társadalmi szabályok

Fogalmak: szokás, hagyomány, illem, erkölcs, alapvető emberi jog, gyermeki jog, hivatal, egyenlőség, társadalmi különbség, társadalmi egyenlőtlenség, előítélet, kirekesztés, gyűlöletkeltés, gyűlölet bűncselekmény, társadalom, norma, szabály, jog, kötelesség.

? Állampolgári alapismeretek

Angol

Tankönyv: English Zone 4 Student's Book

Tartalom

a. Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Kezdeményezés és válasz

Megszólítás:

Excuse me.

I am sorry to disturb you.

Pardon?

Yes, can I help you?

Köszönés:

How do you do?

Good morning / evening / afternoon.

Hello Mike.

Hello, how are you?

Hi!

How do you do?

Good morning.

Hello Holly.

Very well, thank you. And

how about you?

Hi!

Elköszönés:

Goodbye.
Bye-bye!
See you later.
Good night.
Take care.
Give me a ring some time.
Have a good trip.
Keep in touch!

Goodbye.
Bye!
See you.
Good night.
Thanks. Bye.
Thank you, I will.
Thanks.
I will.
OK, bye.

Bemutatkozás,

bemutató:

My name is...
Have you met James?
May I / Can I / Let me introduce
myself.
May I / Can I / Let me introduce you to
Greg?

Hello.
Hi!
Pleased to meet you.
Nice to meet you.

Érdeklődés mások hogyléte felől és arra reagálás:	How are you feeling today?	Happy Christmas / new year / birthday!	w i s h e s
Engedélykérés és arra reagálás:	What's the matter? May I use your telephone?	Many happy returns (of the day) Congratulations!	, L o v e (f r o m) ,
Köszönet és arra reagálás:	Do you mind if I open the window?	ni c e h ol id a y. A ll th e b es t.	
Bocsánatkérés és arra reagálás:	Thanks. Thank you very much. Thank you a lot.		
Gratulációk, jókívánások és azokra reagálás:	Thank you a lot.		I am looking forward to hearing from you soon.
Megszólítás személyes levélben:	It's very kind of you. I'd like to thank you for your help. I am sorry.	Cheers! Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben:	I am very sorry. I beg your pardon Please, forgive me.	B e s t	

Fine. / OK / All
right. Much better,
thanks.

year
/ birthday!
Thank you.

Not very well, I
am afraid.

Thank you, the same

Actually, I am
suffering from...

to you. Cheers!

Yes,
go
ahead.
Not at
all.

Not at all.

You are
welcome.

No
problem.

That's all
right.

Do not mention it.

My pleasure.

That's
all right.

It
doesn't
matter.

Never
mind.

No problem. Happy

Christmas / new

Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Öröm, sajnálkozás,
bánat:

Are you happy about that?
What do you think of that?
How do you feel about that?

Great!
I am so glad /very happy.
I am glad to hear that.
I am so pleased that...
Good for you.
Congratulations.
I feel so happy for...
I'm sorry to hear that.
What a pity.
Oh, no!
Oh, dear!
I feel so sorry for...

Elégedettség,

elégedetlenség,
bosszúság:

What do you think of...?
Are you pleased with...?
Are you happy with...?
Are you satisfied with...?

That's fine/nice/not bad.
That was fine/good/ nice
I'm quite satisfied with...
I'm quite happy with...
I'm quite pleased with...
It's not good enough.
That wasn't very good.
I'm tired of...

Csodálkozás:

Jane has lost her money.
Tom is twenty.
This is a book for you.

How come?
Is he?
What a surprise!

Remény:

What are you hoping for?
What are you looking forward to?

I am looking forward to...
I hope you'll have time to
join me for dinner.

Személyes beállítódás és vélemény

Véleménykérés és arra reagálás:	Szükségess	What do you think? How do you like it? What's your opinion about it?	to pay. Can you speak French? Are you able to ride a horse?
Valaki igazának elismerése és el nem ismerése:	Lehetőség:	You are right. You are wrong.	Must we fill in this form now? When do we have to leave?
Egyetértés, egyetnemértés:	Ígéret:	Do you agree?	Is that necessarily so?
Tetszés, nemtetszés:	Szándék, kívánság:	What's your opinion? How do you feel about it?	It may rain. She might be late.
Akarat, kívánság:		Do you like Italian food? You like meat, don't you?	Will you come and meet me at the station?
Képesség:		What do you think of the new teacher? Would you like a cake?	What would you like to do? Would you like to have a rest?
Kötelezetts ég:		Can I have my bill, please? I want	

I think it is difficult.   must sleep
I don't like it. I   sometimes
think it's fair   .
enough. .

Don't worry, I will.

OK
All right. I think   I promise to be there
he's wrong/right.   at five. I'd like to see
I'm afraid I   that film
don't agree. I   I'd rather not go out
doubt whether...   tonight.

I think it's great.
I don't like it.
He looks nice.

I don't think
much of... I'd
like an ice-
cream

I can understand
French
I am unable to ride a
horse.

We must fill it
in now Right
now.

People

Dicséret, kritika:

It's great. It's a good
idea. I'm not so keen
on it. It's boring.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek
megnevezése, leírása:

What is it?
What's it in English?
What does that mean?
What is it like?
What colour is it?

It's... / That's... / It's a
kind
of... / It's used for...
It means...
It's green, small and it can
jump.

Események leírása:

What happened?

First she opened the window,
then she phoned the
ambulance and finally she
told the neighbours.
After opening the door she
phoned the ambulance.
While waiting for the
ambulance she told the
neighbours.

Információ kérés, adás: Did
you see him?

W
he
n
wi
ll

th
e
gu
es
ts
ar
ri
ve

?
H
o

w e r
d t s
o t c
y e h
o ? o
u H o
m o l
a w ?
k f H
e a o
a r w
n i l
o s t
m y g
e o t
l u e?

C Yes, I did At 6 p.m. You take
an two eggs and some milk and
yo flour.
u It's 20 minutes by bus.

tel

l Take the second turning on
m the right
e It's me.

th

e

w

ay

to

th

e

st

ati

on

,

pl

ea

se

?

W

ho

is

th

at

?

Tudás, nemtudás:

Do you know where
he lives? Is there
post office near hear?

I have no idea.
Sorry, I don't know.
Don't ask me.

Bizonyosság,
bizonytalanság:

Do you think they will come?
How old do you think she is?

They will probably come.
They might come, or they
might not come.
She can't be very old. She
must be about 25.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés:

Martin, could you do me a great favour?
Could you give me your telephone
number?
Do you have a stamp by any chance?
Would you pass me the sugar please?
I'd like you to...

Yes, sure.
Of course.
Yes, of course.
I'm afraid I can't.

Tiltás, felszólítás:

Keep off the grass.
You must not smoke here.

Javaslat és arra reagálás:

Why don't we put the film in
here? Let's go to the cinema
tonight.

Good idea. I'd prefer to go to
the theatre. I'd rather not.

I
su
gg
es
t
go
in
g
to
th
e
m
us
eu
m.

Meghívás és arra
reagálás:

Would you like to
come to the cinema?

Can we meet at, say,

six?
Are you
free on
Wednesda
y? Let's
meet on
Friday.

Yes, I'd love to.
That's very kind
of you, but...
No, I am afraid I
can't. I am sorry, I
can't. Yes, that
would be good.
Sorry, I can't make it
then. No, I am
afraid, I can't.

Kínálás és arra reagálás:

Would you like another
drink? What would you like?

H
el
p
yo
ur
se
lf!

L
e
t
m
e
g
e
t
y
o
u
a
d
r
i

n
k
.
H
a
v
e
a
n
o
r
a
n
g
e
.
H
er
e
yo
u
ar
e.

That's very kind of you.
An orange juice, please.
.
Yes, please./ No, thank you. I
am sorry, I can't.
Thanks.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok / Kommunikációs stratégiák

Megértés
biztosítása

Visszakérdezés,
ismétléskérés

Did you say the post
office? Sorry, where
does she live? Sorry,
what did you say his
name was?

Nem értés,
magyarázatkérés,
magyarázat
értés ellenőrzése

Sorry, I don't
understand. Could
you understand?
Am I making myself
clear?

Betűzés kérése,
betűzés

Sorry, what does that
mean?

Can you spell it for
me? It spells...

Felkérés hangosabb, lassabb beszédre Could you speak a little more
slowly, please?

Sorry, that was a bit too fast.

b. Fogalomkörök

Fogalomkörök

**Cselekvés,
történés, létezés
kifejezése**

Jelenidejűség
Múltidejűség
Jövőidejűség

Present simple
Present continuous
Present perfect simple
Past simple
going to
Future with will

Fogalomkörök nyelvi kifejezései

When do you usually get up? I don't
drink coffee.
Why is she standing there? I'm not
listening. I'm leaving.
Have you done your room?
I haven't finished it yet.
And then she turned off the TV.
Why didn't you come yesterday?
What are you going to do on
Sunday?
When will you be fourteen?

Birtoklás kifejezése

Past forms of have
Have with will
Possessive adj.
Possessive pronouns
Genitive 's
of
Whose?

I didn't have many friends in the kindergarten.
I will have a Porsche when I'm 20.
my, your, his/her/its, our, their
dog
mine, yours,... theirs
Sue's brother
the corner of the room

Térbeli

viszonyok

Irányok,
helymeg-
határozás

Prepositions,
prepositional phrases,
adverbs
picture location

here, there, on the left, on the right,
in, on, under, opposite, next to,
between, in front of, behind, inside,
outside, above ...
at the top of/at the bottom of, on the
left hand side...

Időbeli

viszonyok

Gyakoriság
Időpont
Időtartam

<i>Adverbs of time with present perfect simple</i>	already, yet, just always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day ... I always make my bed. She goes swimming twice a week.
<i>How often?</i>	now, in the morning
<i>When? What time?</i>	Yesterday, last week, two years ago,
<i>What's the time?</i>	Tomorrow, next week
<i>How long? + past simple</i>	In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's quarter to eight. How long were you in hospital? For two weeks.

Mennyiségi viszonyok

Irregular and regular plurals children, people, men, women ...
Cardinal numbers one, two...
Ordinal numbers first, second...
Countable nouns How many CDs have you got?
How many?
Uncountable nouns I've got a lot of / few CDs.
How much? How much money have you got?
I've got a lot of/little money.
a cup of tea, a piece of cake
all, both, none, neither
each, every

Minőségi

Comparative sentences
(short, long adjectives)
Irregular adjectives

Tom's younger than Sue.
Mary is the prettiest girl.
She is the most intelligent of all.
I'm as tall as you.
Good, bad ... (better, worse)
What's it like? What colour is it?
What does it look/taste/sound/feel like?
It's too big, It's not small

Modalitás

should/shouldn't
can (ability)
can/could/may
(permission)
must/needn't
(obligation)
have to (past)
mustn't

You should ask her.
I can swim.
Can/could/may I open the window?
I must read it. You needn't do it
now.
Did you have to be there?
Children mustn't smoke.

Logikai

viszonyok

Linking words
Conditional I
Time clauses with future
meaning
Infinitive to express
purpose

and/or/but/because
We'll stay at home if it rains.
When dad comes home, he'll be
angry with you.
I've been to London to visit the
Queen.

**Szövegösszetartó
eszközök**

Articles

some + plural noun

any + plural noun

some + singular noun

any + singular noun

a, an, the

There are some pencils in the bag.

Have you got any sisters?

I haven't got any matchboxes.

There's some water in the vase.

There isn't any juice in my glass.

N

o

m

i

n

a

t

i

v

e

a

n

d

a

c

c

u

s

a

t

i

v

e

o

f

p

e

r

s

o

n

a

l

p

r

o

n

o

u

n

s

D

e

m

o

n

s

t

r

a

t

i

v

e

p

r

o

n

s

<i>n</i>	I, he, they... me, him, them...
<i>o</i>	this, that, these, those somebody, anybody, nobody,
<i>u</i>	everybody ... myself...
<i>n</i>	<i>u</i>
<i>s</i>	<i>n</i>
<i>R</i>	<i>s</i>
<i>e</i>	
<i>f</i>	
<i>l</i>	
<i>e</i>	
<i>x</i>	
<i>i</i>	
<i>v</i>	
<i>e</i>	
<i>p</i>	
<i>r</i>	

c.Témakörök

Témakör	Kapcsolódási pont
Én és a családom: személyi adatok; foglalkozások; otthoni teendők, kötelességek; családi ünnepek	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: család és lakóhely. Erkölcstan: társas kapcsolatok, szokások. Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás, napirend.
Emberi kapcsolatok: barátság; emberek külső és belső jellemzése.	Erkölcstan: társas kapcsolatok, szokások. Természetismeret: az ember megismerése.
Tágabb környezetünk: falu, kisváros, nagyváros, ország; a lakóhely bemutatása; lakóhelyünk megóvása.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: öltözködés, divat Természetismeret: tágabb környezet. Hon- és népismeret: az én városom, falum, a hazai táj.

Természeti környezetünk: a természet megóvása;

Földünk nevezetes tájai; veszélyeztetett növények és állatok.

Az iskola világa: az iskola bemutatása; az ideális órarend; az ideális iskola.

Egészség és betegség: a leggyakoribb betegségek; a leggyakoribb sérülések.

Étkezés: étkezési szokások nálunk és más országokban; különleges ételek és ételreceptek; viselkedés az étkezésnél.

Vásárlás: mindennapi bevásárlás; ajándékok ünnepekre.

Utazás: utazási előkészületek; a kedvenc közlekedési

eszközöd.

Szabadidő és szórakozás: sport az iskolában és az iskolán kívül; tévé, videó, számítógép és olvasás.

Természetismeret: környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága, a Föld szépsége, egyedisége

Erkölestan: társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat, közös munka.

Matematika: tájékozódás a térben, halmazok.

Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás, napirend.

Természetismeret: az ember megismerése és egészsége, testrészek, betegségek.

Természetismeret: az ember megismerése és egészsége: étrend.

Matematika: halmazok, diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.

Technika, életvitel és gyakorlat:

közlekedés, vásárlás.

történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: hétköznapi, ünnepek.

Technika, életvitel és gyakorlat:

Helvécia-Ballószög Általános Iskola
6035 Ballószög Kossuth Lajos u. 4-6.
OM: 201076

közlekedés.

Hon- és népismeret: a
világörökség elemei.

Testnevelés és sport: sportok.

Ének–zene: zenehallgatás.

Dráma és tánc: színház,

előadások. Vizuális kultúra:
múzeumok, kiállítások.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

? utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;

- ? jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- ? jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- ? jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ? ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;
- ? jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló

- ? jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- ? egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- ? kérdéseket feltesz,
- ? eseményeket elmesél;
- ? megértési probléma esetén segítséget kér;
- ? egyszerű párbeszédben részt vesz;
- ? fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ? jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ? ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- ? jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
- ? jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- ? jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ? egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- ? jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb.100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskészség

A tanuló

- ? jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- ? egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- ? egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;
- ? ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;
- ? kb. 50-70 szavas jellemzést, beszámolót ír.

Helvécia-Ballószög Általános Iskola
6035 Ballószög Kossuth Lajos u. 4-6.
OM: 201076

BIOLÓGIA

- A tanuló ismerje a szerveződési szintek nevét, fogalmát, egymáshoz való viszonyát a szervezetben betöltött szerepét,
- legyen képes a szövetek felismerésére és csoportosítására,
- tudja a szerkezet – működés – testben elfoglalt hely összefüggéseit példákkal bizonyítani,
- értse, hogy az emberi szervezet egységes egész, melynek részei összehangoltan működnek,
- szerezzen megfelelő jártasságot a szövetek vizsgálatában, a mikroszkóp kezelésében,
- legyen képes – elemi szinten – ábrázolni a mikroszkópban látottakat,
- tudja, hogy a bőr szervezetük első védelmi vonala, s e feladatot milyen szerkezettel végzi,
- ismerje meg a bőr leggyakoribb kamaszkori elváltozásait és a tennivalókat,
- sajátítsa el a bőrápolás és az egészséges öltözködés ismereteit,
- ismerje meg a mozgás szervrendszerének szerveit és a szervek szervrendszerben betöltött szerepét,
- értse a mozgás során az izomzatban bekövetkező energiaváltozást,
- lássa a sport, a rendszeres mozgás és a megfelelő idejű és formájú pihenés jelentőségét a szervrendszer és az egész szervezet egészségének megőrzésében,
- tudja, milyen az egészséges testtartás, s ez váljék személyisége jellemzőjévé,
- ismerje meg a leggyakoribb mozgásrendszeri elváltozások okait, és igyekezzen ezeket életvitele során kiküszöbölni,
- sajátítsa el e két szervrendszerrel kapcsolatos elsősegély-nyújtási alapismereteket.
- ismerje a legfontosabb tápanyagokat, azok tulajdonságait és a szervezetben betöltött szerepüket,
- legyen tisztában különböző népek (magyar, mediterrán) étkezési kultúrájával, étrendjével,
- értse az étrendben tervezett változtatások fontosságát,
- sajátítsa el az egészséges táplálkozás szokásait,
- ismerje az anyag- és energiaforgalom lebonyolításában részt vevő szervrendszerek felépítését és működését,

- lássa a szervrendszerek összehangolt – a szervezet mindenkori igényének megfelelő – működésének fontosságát,
- értse az építő és lebontó folyamatok elválaszthatatlanságát, s arányaik meghatározó szerepét a szervezet állapotában,
- tudja példákkal bizonyítani a szerkezet-működés oksági összefüggéseit,
- ismerje a rendszeres mozgás (sport) és a szervrendszerek „edzésének” fontosságát a betegségek megelőzésében,
- legyen képes ellenállni az alkohol és a cigaretta csábításának,
- tudja a vizsgálatait, kísérleteit során nyert tapasztalatokat értelmezni és ábrázolni
- ismerje az idegrendszer szerveződését, fő részeit: központi, környéki szerveit; helyüket és felépítésüket,
- értse az ingerület keletkezésének, vezetésének és átadásának menetét,
- legyen képes – az idegéleti folyamatoknál – a fizikai, kémiai ismereteit alkalmazni,
- tudja a reflexív részeit, a feltétlen és a feltételes reflexek hasonlóságait és különbségeit,
- ismerje a szabályozás alapelveit,
- tudja, hogy az akaratlagos működések szabályozását az agykéreg végzi,
- ismerje a hormonális szabályozást végző mirigyek működését,
- lássa a hormonális és az idegi szabályozás különbségeit,
- értse a szabályozás szerepét az alkalmazkodásban és a belső környezet viszonylagos állandóságának fenntartásában,
- ismerje az érzékszervek felépítését és a bennük lejátszódó érzékelési folyamatokat,
- legyen képes az érzékszervi csalódások felismerésére,
- ismerje az élvezeti és kábítószeres káros élettani hatását, s ezek alapján tudjon ezek csábításainak ellenállni,
- törekedjen pszichés egészsége megőrzésére,
- ismerje Pavlov munkásságának lényegét.
- ismerje a férfi és a női szaporító szervrendszer részeit, felépítését,
- értse a szabályozó és a szaporító szervrendszer működésének kapcsolatát,
- tudja, miben hasonlít, és miben különbözik a két nem szaporító szervrendszerének működése,
- ismerje fel a másodlagos nemi bélyegeket a női és a férfi szervezetben,
- lássa a nemi élet jelentőségét az ember életében, s alakuljon ki benne megfelelő felelősségtudat,
- lássa a túl korai nemi élet veszélyeit,
- tudja, miként lehet elkerülni a leggyakoribb nemi úton terjedő betegségeket,
- sajátítsa el a személyi szexuális higiéné ismereteit, szokásait,
- ismerje az emberi élet méhen belüli és kívüli szakaszait, jellemzőit,

- ismerje az egyes egyedfejlődési szakaszokat, kiemelten a magzati élet fejlődését károsan befolyásoló környezeti és életmódbeli hatásokat,
- alakuljon ki benne megfelelő empátia a segítségre szoruló korosztályok (gyerekek, öregek) iránt,
- ismerje a férfi és a női szerepeket, azok kialakulásának folyamatát, valamint helyesen értékelje a két nem közötti különbségeket,
- értse a személyiség és az önazonosság fogalmait, valamint a reális énkép jelentőségét és kialakításának lehetőségeit,
- fejlődjön empátiás készsége saját korosztályuk és szülei irányában is,
- ismerje fel a serdülőkor depresszió jeleit.

Ének

Népzene:

- ? 10 népdal, 5 műdal a XX. századból éneklése.
- ? Népdalelemzés szempontjai, új és régi stílusú népdalok jellemzői.
- ? Tudja megkülönböztetni az új-régi stílusú népdalokat.
- ? Tudja énekelni a magyar és más népek népdalait, műdalait tisztán intonálva, átélt, kifejező előadásmódban.

Hangsorok:

Pentaton, pentachord, dúr, moll, dór, fríg, líd.

Hangközök: T1, T4, T5, T8, szekund, terc, szext, szeptim, nóna, decima.

Ritmikai elemek:

Egyszerű, éles, nyújtott szinkópa tizenhatod, kis éles, kis nyújtott, triola, kvintola.

Zeneirodalom:

Kodály-Bartók életútja, fontosabb művei.

A XX. század zenéje: impresszionizmus, neoklasszicizmus, folklorizmus, elektronikus zene, dzsessz, könnyűzene, Weiner, Kurtág, Petrovics, Szokolay, Durkó, Kocsár, Orbán, Balassa, Pongrácz, Debussy, Ravel, Stravinszky, Honegger, Prokofjev, Hacsaturján, Britten, Penderecki, Gershwin, Beatles, Presley, Webber, Szőrényi.

Zenei írás-olvasás

Könnyű dallam lekottázása a XX. századi zenéből.

Zenefelismerés:

Tudjon dallamot idézni egy-egy kórusműből vagy zeneműből.

Ismerje a hangszereket hangszínük, megszólaltatási módjukról és alakjukról.

Különböztesse meg a zenekarokat.

Ismerje fel zenehallgatás során az egyes zeneműveket (szerző, cím, műfaj, zenei apparátus).

Éljen az igényes önművelés folyamatosságának lehetőségeivel.

Etika

1. tematikai egység Helyem a világban

Tágabb otthonunk: Európa

Melyek az Európai Unió jelképei, és mit jelentenek ezek számomra? Európa mely térségeiben élnek olyan emberek, akiket közelebbről vagy távolabbról ismerek? Mi kapcsol össze velük?

Miben hasonlítanak egymásra Európa különböző országainak lakói, és mi mindenben különböznek egymástól?

Színesedő társadalmak

Miért akarnak egyes emberek máshol tanulni vagy dolgozni, mint ahol megszülettek? Milyen pozitív és negatív hatásai lehetnek e jelenségnek az egyének és a közösségek életére?

Mi az oka annak, hogy sokan elmenekülnek saját hazájukból, és más országban akarnak letelepedni? Be kell-e engedni egy gazdagabb országnak a saját területére a világ szegényebb térségeiből menekülőket? Milyen előnyei származhatnak a külföldiek befogadásából egy országnak, és milyen problémák forrása lehet ez? Vajon ugyanolyan jogok illetik-e meg a külföldről érkezőket, mint a befogadó ország polgárait? Melyek a más néphez vagy más kultúrához tartozó emberekkel szembeni sztereotípiák és előítéletek forrásai? Miért fordulnak elő Magyarországon és Európa más részein is etnikai háttérű konfliktusok? Mire van szükség ahhoz, hogy létrejöjjön a bizalom és az együttérzés a különböző kultúrákhoz tartozó emberek között?

A társadalmi együttélés közös normái

Milyen jellegű szabályok vonatkoznak a társadalom minden tagjára? Milyen esetekben fogadható el a kivételezés? Hogyan alakulnak ki ezek a közös szabályok? Miért baj, ha egyesek nem tartják be ezeket a szabályokat? Jogos-e, ha ezért megbüntetik őket? A büntetés milyen formái fogadhatók el? Milyen módon lehet jóvátenni, ha valaki vétett a társadalom közös normái ellen?

Hogyan lehet a vesztegetést, a korrupciót megszüntetni? Lehet-e a hála jele a hálapénz? Hibázik-e az, aki adja vagy az, aki kapja?

Melyik hatékonyabb, a büntetés vagy a megelőzés? Mit tehet az egyén és a közösség a megelőzés

érdekében?

Új technikák, új szabályok

Vajon az, ami fenn van a világhálón, a világ közös tulajdonának tekinthető-e? Mi az, amit szabadon használhatunk fel az interneten elérhető tartalmak közül, és mi az, amit nem? Mi az, amit szabadon letölthetünk és mi az, amit nem? Honnan lehet tudni, hogy mit véd a szerzői jog és mit nem? Vannak-e a mobil telefon használatának közösségi szabályai?

Kulcsfogalmak/fogalmak

Európai Unió, menekült, befogadó ország, sztereotípa, előítélet, etnikai konfliktus, társadalmi norma, szabályszegés, korrupció, büntetés, megelőzés, szerzői jog.

2. tematikai egység Mi dolgunk a világban?

Jóllét és jólét

Mivel lehet a legnagyobb örömet, illetve bánatot okozni nekem? Mitől érzem jól magam a bőrömben, és mitől érzem rosszul? Miről tudnék könnyen lemondani a jelenlegi életem javai és lehetőségei közül? Mi az, amihez mindenképp ragaszkodnék? Mit szeretnék elérni az életemben? Mit lehet pénzért megkapni és mit nem? Mit kell tennem azért, hogy egészséges maradjak?

Boldogulás, boldogság

Hogyan képezem el a jövőmet? Mikor érezném sikeresnek, értelmesnek az életem alakulását? Milyen szerepe lehet ebben a tanulásnak, a pénznek, a munkának, az alkotásnak és az emberi kapcsolatoknak? Milyen foglalkozást tudok elképzelni magamnak? Mit tartok még fontosnak a boldoguláshoz? Mivel tudom enyhíteni a rosszkedvemet vagy a bennem lévő feszültséget, ha valami nem úgy sikerül, ahogy elképzeltem? Mit gondolok ezzel kapcsolatban a drogról és az alkoholoról? Vajon mindent érdemes kipróbálni az életben, vagy van olyasmi, amit egyszer sem? Amit sokan tesznek, azt helyes is tenni? Mit tehetek és mit nem szabad tennem a boldogulásomért?

A média és a valóság

Mit tudhatunk meg a világról a tévéből, az újságokból és az internetről? Honnan tudjuk, hogy a valóságot mutatja-e be az, amit az újságban olvasunk, a tévében látunk, az interneten találunk? Mitől függ, hogy egy információt hitelesnek érzünk-e vagy sem? Hogyan kell tájékozódni ahhoz, hogy valós információhoz jussunk?

Tudjuk-e mi magunk is alakítani a világot a médián keresztül?

Kulcsfogalmak/fogalmak

Jóllét, öröm, bánat, elégedettség, boldogság, boldogulás, vágy, remény, hiányérzet, elégedetlenség, boldogtalanság, drog, alkohol, függőség, értelmes élet, média, befolyásolás, korrupció, hitelesség.

3. tematikai egység Hit, világkép, világnézet

Az ember mint értékelő és erkölcsi lény

Hogyan tudunk különbséget tenni a tények és a vélekedések között? Miért fontos ezek megkülönböztetése? Hogyan tudjuk eldönteni, hogy egy állítás igaz vagy nem? Miért fontos ezt tudni?

Hogyan alakulnak ki a tévhitek, a sztereotípiák és az előítéletek?

Mi járul hozzá ezek fenntartásához, és mi segíti elő a lebomlásukat? Mi a különbség a meggyőződés, a hit, a világkép és a világnézet között?

A nagy világvallások világképe

Milyenek mutatja be a világ kezdetét, működését és végét a judaizmus, a kereszténység, az iszlám, a hinduizmus és a buddhizmus? Milyen egyéb világképek élnek más vallásokban?

Miben hasonlítanak ezek egymáshoz, és miben különböznek?

A nagy világvallások erkölcsi tanításai

Mit mond a kereszténység a jóról és a rosszról, a helyesről és a helytelenről? Mit mondanak ugyanerről a judaizmus, az iszlám, a hinduizmus és a buddhizmus tanításai? Melyek a világvallások közös értékei?

Párbeszéd és együttműködés

Miről érdemes együtt gondolkodniuk a mai világban a különböző keresztény felekezetek képviselőinek, a keresztény és zsidó vallású embereknek, a keresztényeknek és más vallások követőinek, a hívőknek és a nem hívőknek?

Milyen új vallási mozgalmak kialakulásának lehetünk tanúi napjainkban? Vajon miért nem a régi vallások közül választanak maguknak ezek követői?

Kulcsfogalmak/fogalmak

Tény, vélemény, állítás, értékelés, tévhit, sztereotípia, előítélet, Tízparancsolat, meggyőződés, világkép, világnézet, hit, vallás, világvallás, erkölcsi tanítás.

Fizika

HÓTAN

A testek változtató-képességét jellemezze kísérletek alapján.

Tudja az energia fogalmát, jelét, mértékegységét, az energia-megmaradás törvényének érvényesülését a hétköznapi élet különböző folyamataiban, például egyszerű gépek alkalmazásakor.

Tudja a munka, teljesítmény, határfok fogalmát, mértékegységét és kiszámítási módját.

A belsőenergia és a fajhő fogalmát tudja meghatározni.

Tudja értelmezni a hőjelenségeket (hőtágulás, hőterjedés) különböző halmazállapot esetén az anyagszerkezeti ismeretek felhasználásával.

ELEKTROMOS ELLENÁLLÁS, AZ EGYENÁRAM HATÁSAI

Az elektromos ellenállás fogalma, kiszámítása mértékváltás nélkül

Ohm törvénye

Az elektromos teljesítmény kiszámítása mértékváltás nélkül

Az elektromos áram hatásainak (hő, kémiai, élettani és mágneses) felismerése eszközöknél

ELEKTROMÁGNES INDUKCIÓ, VÁLTAKOZÓ ÁRAM

Indukció fogalma, felismerése a gyakorlatban.

A váltakozó áram fogalma és jellemzése.

A váltakozó áramú generátor működési elve.

A váltakozó áram hatásai, és alkalmazásainak gyakorlati vonatkozásai.

A transzformátor felépítése, és gyakorlati alkalmazása.

Baleset megelőzési szabályok ismerete

FÉNYTAN

Fényforrás fogalma, csoportosítása

Fény terjedési sebessége

Fény visszaverődésével és a fény törésével kapcsolatos alapvető jelenségek, törvények

Síktükörben látott kép

Síktükör, homorú- és domború tükör, domború- és homorú lencse használata a gyakorlati életben

Tudjanak egyszerű optikai eszközök felsorolni

Látás feltétele

Fehér fény és a szivárvány

FÖLDRAJZ

Már az I. félév végén is elvárás, hogy általánosságban rendelkezzenek a tanulók valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a logikai térképolvasás képességét. A topográfiai ismereteikhez tudjanak

Helvécia-Ballószög Általános Iskola
6035 Ballószög Kossuth Lajos u. 4-6.
OM: 201076

földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni. Topográfiai tudásuk alapján a tanulók biztonsággal

tájékozódjanak a köznapi életben a földrajzi térben, illetve a térképeken, és alkalmazzák topográfiai tudásukat más tantárgyak tanulása során is. Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre.

A tanuló:

- ismerje a Közép-Európai téreg természet, társadalom-és gazdaságföldrajzi jellemzőit, lássa azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeltesse a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét
- tudja bemutatni hazánk közvetlen földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján,
- országait és fővárosaikat tudja megmutatni a kontúrtérképen
- legyen tisztában a társadalomföldrajzi változásokkal,
- legyen tisztában az Európai Unió meghatározó szerepével, jelentőségével.
- ismerje hazánk környezeti értékeit,
- tudja ismertetni hazánk tájainak természeti erőforrásait, társadalmi-gazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával,
- tudja, hogy a gazdasági és politikai érdekek összefüggnek,
- ismertessen néhány gondolatot az ország gazdasági lehetőségeiről az Európai Unió keretében,
- legyen tájékozott az aktuális gazdasági állapotról, alap szinten ismerje az aktuális gazdasági problémákat
- ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében,
- legyen képes önálló információgyűjtésre a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból, és tudja feldolgozni ezeket tanári irányítással,
- tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat,
- tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket,
- értse, hogy a hazai gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok világméretű vagy regionális folyamatokkal függenek össze,
- a topográfiai ismereteikhez tudjon földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni.

Informatika

- A tanuló ismerje a számítógép fontosabb alkalmazási területeit és jelentőségét a mai társadalomban.

- Képes legyen többféle formázást tartalmazó szöveges-rajzos-táblázatos dokumentumot készíteni.
- Minta alapján tudjon dokumentumot készíteni.
- Tudjon adatokat táblázatos formában és diagramon megjeleníteni.
- Tudja, hogy a tárgyszó és a szakjelzet a könyv témáját fejezi ki. Tudjon a szakjelzet ismeretében a szabadpolcon műveket keresni. Legyen képes - segítséggel - a tárgyi katalógust használva egyszerű keresési feladatokat megoldani. Tudjon forrásokra hivatkozni.

Kémia

- Az alábbi elemek előfordulása, előállítása, tulajdonságai, felhasználása:
hidrogén, oxigén, nitrogén, szén vas alumínium
- Az alábbi vegyületek előfordulása, előállítása, tulajdonságai, felhasználása:
víz, szén-monoxid, szén-dioxid, szénsav, kalcium-karbonát, kalcium-oxid, kalcium-hidroxid,
kalcium-szulfát

Alumínium- és vas-gyártás lényege, acélgyártás

Levegő, porcelán, műanyagok, energiaforrások,

Szerves vegyületek: alkoholok, szénhidrátok, fehérjék, zsírok, olajok

Kémia a háztartásban: konyhasó, szódabikarbóna, ecetsav

Hulladékok kezelése, műtrágyák, energia kémiai tárolása

MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek

- Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás.
- Szövegértelmezés egyszerű esetekben.
- A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén.
- Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.

Számтан, algebra

- Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben, a racionális számkörben.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesi értékének kiszámítása.
- Elsőfokú egyenletek megoldása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Az $x+b$ függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.

Geometria

- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.
- **Adott pont eltolása adott vektorral.**
- **Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.**
- **Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül).**

Valószínűség, statisztika

- Relatív gyakoriság.
- Leggyakoribb és középső adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban. Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.

Német hon- és népismeret

A népcsoport tragikus eseményei a második világháború alatt és után. A mai kisebbségi lét jellemzői. A gyógynövények és alkalmazásuk, ünnepi ételek felsorolása. Szórakozási lehetőségek régen.

Vizuális kultúra

Célok a vizuális kultúra részterületeiben, 5–8. évfolyamra meghatározva

Vizuális nyelv és technikák

- A vizuális nyelv alapelemeinek, valamint a viszonyaikat leíró kifejező és közlő szerep tudatos használata és pontos értelmezése.
- Vizuális minőségek megkülönböztetése különböző eszközökkel.
- Színtani alapok használata és ismerete.
- Formaredukció használata és ismerete.
- A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata és ismerete.
- A tér leképezési módjainak (vetület, axonometria, perspektíva) használata és ismerete.
- Legalább négy különböző grafikai és színes technika használata alkotótevékenység során; tárgyalakítás szabad anyaghasználattal, modell- és makett készítés; legalább egy kézműves technika alkalmazása; fotózás. A technikák legfontosabb jegyeinek felismerése: grafikai eljárások; festészeti eljárások; szobrászati technikák; kézműves technikák; digitális képalkotás.

Kifejezés, képzőművészet

Alkotótevékenység

- Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel.
- Modellek térbeli helyzetének, arányainak, plaszticitásának és színviszonyainak megfigyelése és ábrázolása különböző ábrázolási rendszerekben.

Befogadó tevékenység

- A vizuális közlés köznapi és művészi formáinak megkülönböztető ismerete.
- A képzőművészeti ágak, az építészet, a design főbb jellemzőinek ismerete.
- A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok eleminek ismerete a legjellemzőbb alkotókon és alkotásokon keresztül: ősművészet (ajánlott: Stonehenge), ókori Kelet (ajánlott: gizai piramis együttes), görög és római művészet (ajánlott: athéni Akropolisz, római Colosseum); bizánci művészet, honfoglalás kora (ajánlott: a nagyszentmiklósi kincs), romanika (ajánlott: jáki templom), gótika (ajánlott: amiens-i székesegyház, Giotto), reneszánsz (ajánlott: Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti, Raffaello Santi), barokk (ajánlott: Esterházy-kastély, Pieter Pauwel Rubens, Rembrandt Harmensz van Rijn), klasszicizmus (ajánlott: Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum), romantika és realizmus (ajánlott: Steindl Imre: Országház, Munkácsy Mihály), impresszionizmus (ajánlott: Edouard Manét, Claude Monet), XIX–XX. század fordulójának irányzatai, XX. századi modern művészet, kortárs művészet.
- Múzeumok (közgyűjtemények) látogatása; rendeltetésének, szerepének ismerete.

Vizuális kommunikáció

Alkotótevékenység

- Bonyolultabb vizuális kommunikációt szolgáló megjelenések tervezése.
- Idő és térbeli változások megjelenítése képsorozatokkal.
- Kép és szöveg együttes alkalmazása többféle céllal.

Befogadó tevékenység

- A mindennapi élet vizuális kommunikációs jelzéseinek és tömörített képi közléseinek megkülönböztetése és értelmezése.
- Magyarázó rajz, képes használati utasítás, grafikon, diagram pontos értelmezése.
- A reklám hatásmechanizmusának elemzése.
- A technikai képalkotás lehetőségeinek (fényképezés, film) ismerete és megértése.
- Mozgóképi kifejezőeszközök vizuális értelmezése. Tárgy- és környezetkultúra

Alkotótevékenység

- Egyszerű tárgyak tervezése, áttervezése és modellezése.
- Egyszerű tértervezés és téralakítás különböző eszközökkel.

Befogadó tevékenység

- A környezettudatosság lehetőségeinek ismerete, elemzése és értelmezése.
- Az építészet legfontosabb alátámasztó és térlefedő lehetőségeinek, illetve alaprajzi elrendezéseinek ismerete.
- A lakás-, lakókörnyezet-tervezés legfontosabb szempontjainak ismerete, elemzése.
- Történeti korok, európai és Európán kívüli, illetve a modern társadalmak tárgyi környezetének leírása, elemzése példák alapján.
- Lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti jellegzetességeinek, viseletének és kézműves tevékenységének elemzése.
- A legfontosabb szimbolikus nemzeti tárgyak, épületek ismerete.

Követelmények 7–8. évfolyamra meghatározva

Megismerő és befogadóképeség.

Közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozása

7.-8. osztály

- Látványok, jelenségek kapcsán a célirányos megfigyelés szempontjainak önálló kiválasztása.
- Tájékozódás ismeretlen városi környezetben.
- Tájékozódás térkép segítségével.
- Látvány megjelenítése képi, szobrászi eszközökkel.
- Formák helyes arányviszonyainak elemzése, megítélése.
- Mozgások megfigyelése, megjelenítése.
- A kifejezés, közlés különböző rajzi technikáinak használata.
- Kézműves technikák munkafolyamatainak kipróbálása

Ismeretszerzés, tanulás, térbeli tájékozódás

7.-8. osztály

- Ábra alapján téri helyzet rekonstruálása.
- Megfigyelt és elképzelt térbeli helyzetek pontos ábrázolása.
- Tárgyak, épületek, jelenségek megadott szempontok alapján történő rajzos felmérése, elemzése, értelmezése.

- Szabadkézi rajzvázlatok készítése, a vizuális memória segítségével is.
- Időbeni folyamatok képi tagolása, értelmezhető megjelenítése.
- Reklámok képi eszközeinek elemzése.
- Műelemzés a formai jegyek alapján.
- A művészettörténeti korszakok stílusjegyeinek vizsgálata.
- A tanári előadás önálló jegyzetelése.

Kommunikációs képességek

7.-8. osztály

- Nem vizuális természetű információk (a néesség összetétele, családfa) érzékletes, képi megfogalmazása diagramokban, grafikonokon.
- A sík- és térbeli kifejezés, közlés vizuális nyelvi elemei (vonal, sík, forma, szín) korosztályi szintű használata különböző célú kompozíciókban.
- A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása.
- Látványok, képek jellemzése, elemzése rajzban, szóban és írásban.

Kreativitás Alkotóképesség

7.-8. osztály

- Gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezése a művészet képi, plasztikai műfajaiból tanult kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával.
- Egy tárgy más funkcióra történő átalakítása.
- Tárgytervezői feladatoknál természeti előképek alkalmazása.

Problémamegoldó képesség

7.-8. osztály

- Adott probléma kapcsán önálló kérdések megfogalmazása.
- A felmerülő első elképzelések, ötletek alapján vázlatok készítése.
- A megfelelő megoldás kiválasztása, megvalósítása.
- Máshol látott formai, technikai megoldások adekvát alkalmazása saját, kifejező szándékú alkotásokban.

Önismeret, önértékelés, önszabályozás

7.-8. osztály

- Saját és mások alkotásának értékelése.
- Saját értékek számbavétele.
- Önkritika.
- Együttműködés csoportmunkában.

Testnevelés

Félévi követelmények:

- ? helyből távolugrás
- ? 1 perc alatt ugrálókötél hajtás páros lábon
- ? hátsófüggés bordásfalon időre
- ? ingafutás időre
- ? labdavezetés időre
- ? labda passz mellől a falra
- ? fekvőtámasz
- ? felülés
- ? törzsemelés

Év végi követelmények:

- ? NETFIT felmérés
- ? távolugrás
- ? kislabdahajítás
- ? 100 m síkfutás
- ? 1200 m síkfutás
- ? teremsúlyal 3-4 kg: súlylökés / L: 3 kg, F: 4 kg /
- ? Kosárlabda:
  - o labdavezetés
  - o fektetett dobás
  - o hosszú indulás
- ? Röplabda:
  - o alapérintések